

ΣΥΜΦΩΝΟΛΗΚΤΑ
Γ' Κλίσεως

(συνέχεια)

γ) Ὄδοντικόληκτα καταληκτικά μονόθεμα σέ -ς μέ χαρακτήρα τ, δ, θ
(δηλαδή στήν ὀνομαστική ἔχουν κατάληξη -ς καί σχηματίζονται ἀπό ἓνα θέμα)

Παραδείγματα

1. Κελεύει ὁ βασιλεύς χαλκοῦν λέβητα μεστόν ἐλαίου καί πίσσης ἐκκαυθῆναι... ἡ ἁγία ἐστῶσα ἐν μέσῳ τοῦ λέβητος ὠραῖο δροσιζομένη.
2. Περιέθηκαν αὐτῷ γλαμύδα κοκκίνην.
3. ... περιβαλὼν αὐτόν ἐσθῆτα λαμπράν ἀνέπεμψεν τῷ Πιλάτῳ.
4. Σύ εἶ ἡ ἐλπίς μου, μερίς μου εἶ ἐν γῆ ζώντων.
5. ... καίτοι Σοι παρεστήκασι χιλιάδες ἀρχαγγέλων καί μυριάδες ἀγγέλων.
6. Ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου πῶς εἰσελεύσομαι ὁ ἀνάξιος;
7. Ἐδηλώθη μοι... ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι.
8. ... τῇ αὐτοῦ θείᾳ χάριτι καί φιλανθρωπία...
9. Ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξει τά τέκνα σου ὄν τρόπον ὄρνις τήν ἑαυτῆς νοσσιάν...
10. Ἐν τῷ ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου φαγῆ τόν ἄρτον σου.

Παραδείγματα κλίσεως ὀδοντικόληκτων καταληκτικῶν μονόθεμων

	ΕΝΙΚΟΣ		ΑΡΙΘΜΟΣ					
Ὄνομ.	ὁ	λέβης (λ - ς)	ἡ	ἐλπίς (λ - ς)	ἡ	χάρι-ς (λ - ς)	ὁ	ἰδρώ-ς (λ - ς)
Γεν.	τοῦ	λέβητ-ος	τῆς	ἐλπίδ-ος	τῆς	χάριτ-ος	τοῦ	ἰδρωτ-ος
Δοτ.	τῷ	λέβητ-ι	τῇ	ἐλπίδ-ι	τῇ	χάριτ-ι	τῷ	ἰδρωτ-ι
Αἰτ.	τόν	λέβητ-α	τήν	ἐλπίδ-α	τήν	χάρι-ν τόν		ἰδρωτ-α
Κλητ.	ὦ	λέβης (λ - ς)	ὦ	ἐλπίς	ὦ	χάρι	ὦ	ἰδρώς

ΠΑΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Όνομ.	οί	λέβητ-ες	αί	ἐλπίδ-ες	αί	χάριτ-ες	οί	ιδρῶτ-ες
Γεν.	τῶν	λεβήτ-ων	τῶν	ἐλπίδ-ων	τῶν	χαρίτ-ων	τῶν	ιδρώτ-ων
Δοτ.	τοῖς	λέβησι (χ-σι)	ταῖς	ἐλπίσι (χ-σι)	ταῖς	χάρισι (χ-σι)	τοῖς	ιδρῶσι (χ-σι)
Αἰτ.	τούς	λέβητ-ας	τάς	ἐλπίδ-ας	τάς	χάριτ-ας	τούς	ιδρῶτ-ας
Κλητ.	ῶ	λέβητ-ες	ῶ	ἐλπίδ-ες	ῶ	χάριτ-ες	ῶ	ιδρῶτ-ες

Κατά τόν ἴδιο τρόπο κλίνονται καί τά ὀνόματα ἔρις -ιδος, ὄρνις -ιθος, ἐσθής -ῆτος, τάπης -ητος, ἡ δεξιότης -ητος, ἡ ταχύτης -ητος, ἡ λαμπάς -άδος, μυριάς -άδος, τριάς -άδος, ὁ γέλως -ωτος, Ἑλληνίς -ῖδος, κηλίς -ῖδος, τρίπους, -οδος, πούς -οδός, Οἰδίπους -οδος, ἡ τυρανίς -ίδος, γραφίς -ῖδος, θυρίς -ῖδος, ἀσπίς -ῖδος.

Παρατηρήσεις

- Ἀπό τά ἀφωνόληκτα τῆς γ' κλίσεως τά περισσότερα ἀρσενικά καί θηλυκά σχηματίζουν κανονικά τήν αἰτιατική ἐνικοῦ σέ -α (τόν φύλακ-α, τόν κώνωπ-α, τήν πατρίδ-α) καί τήν κλητική τοῦ ἐνικοῦ ὅμοια μέ τήν ὀνομαστική (ῶ φύλαξ, ῶ κώνωψ, ῶ πατρίς).

- Τά βαρύτονα ὅμως (βαρύτονα εἶναι ὅσα στήν ὀνομαστική τοῦ ἐνικοῦ δέν τονίζονται στήν λήγουσα) ὀδοντικόληκτα σέ -ις (γενική -ιδος, -ιτος, -ιθος) σχηματίζουν τήν αἰτιατική ἐνικοῦ σέ -ν καί τήν κλητική ἐνικοῦ ὅμοια μέ τό θέμα δηλαδή χωρίς τόν χαρακτήρα, π.χ. τήν χάριν, τήν ἔριν, τήν ὄρνιν, τόν Πάριν, τήν Ἄρτεμιν, καί κλητική ῶ χάρι, ῶ ἔρι, ῶ ὄρني, ῶ Πάρι, ῶ Ἄρτεμι (κατά ἀναλογία ἀπό τά φωνηεντόληκτα τήν πόλιν, ῶ πόλι). Ἐπίσης καί τό ὀξύτονο τυρανίς καί τό περισπώμενο ὁ παῖς σχηματίζουν τήν κλητική ἐνικοῦ μόνο ἀπό τό θέμα χωρίς τόν χαρακτήρα ῶ τυραννί, ῶ παῖ.

- Στά ὀδοντικόληκτα σέ -ις -ιδος τό ι εἶναι βραχύ· ἐξαιροῦνται καί ἔχουν τό ι μακρό τά ἀψίς ἰδος, βαλβίς -ῖδος, κηλίς -ῖδος, νησίς -ῖδος, σφραγίς -ῖδος, ψηφίς -ῖδος κ.ἄ.

